

Fremsendelse af Børn og Unges budgetforslag 2021-2024

I forbindelse med fremsendelse af Børn og Unges budgetforslag for 2021-2024 er der følgende opmærksomhedspunkter, som uddybes nedenfor:

- Udsatte og sårbare børn og unge
- Kvalitet i dagtilbud gennem minimumsnormeringer.
- Prioritering af folkeskolen.
- Styrkelse af specialundervisningen
- Anlægsområdet – Investeringer i bedre indeklima og plads til alle børn og unge i et Aarhus der vokser
- Analyse af FU
- Stærkere Læringsfællesskaber og det interne arbejde i Børn og Unge

12. maj 2020

Side 1 af 5

Udsatte og sårbare børn og unge

Med visionen om 'Aarhus – en god by for alle' og børne- og ungepolitikken har byrådet vedtaget høje ambitioner for alle aarhusianske børn og unge. I Aarhus ønsker vi at give børn og unge de bedst mulige dagtilbud, skoler og fritids- og ungdomsskoler. At være tilpas, have gode kammerater og opleve tryghed er afgørende for både faglig, personlig og social udvikling. Derfor skal vi have mere fokus på at styrke børnenes og de unges fællesskaber i dagtilbuddene, skolen og i fritidstilbuddene.

Årsberetningen for 2019 viser imidlertid, at der er grupper af børn og unge på tværs af 0-18-års perspektivet, som af forskellige grunde er sårbare eller udsatte, f.eks. på grund af deres sociale baggrund, særlige behov eller decideret social udsathed. For at disse børn også får et godt børneliv, er der blandt andet behov for et særligt fokus på børn i specialklasser, specialskoler og modtagelsesklasser.

Den seneste Inklusionsopgørelse viser, at udsatte børn og unge fortsat klarer sig dårligere end ikke-udsatte. Der er markant færre udsatte børn og børn med handicap eller i specialdagtilbud, der har et alderssvarende sprog ved 3 år, ligesom det faglige niveau ved afslutning af folkeskolen er betydeligt lavere blandt udsatte elever og elever i specialklasse eller specialskole end hos øvrige elever, og væsentligt færre udsatte elever og elever i specialklasse og specialskole kommer i gang med en ungdomsuddannelse. Yderligere er fraværet blandt udsatte og sårbare børn og unge stigende. Det er alt sammen fakta, som peger på et behov for en yderligere indsats i forhold til sårbare og udsatte børn og unge.

Med aftalen om nyt skoletilbud i vestbyen er et væsentligt skridt taget i forhold til at omdannelsen af Gellerup, Toveshøj og Bispehaven kan blive succesfuld.

I Tilst er der i forbindelse med Langkærparken et udsat boligområde, hvor der også er behov for en indsats.

12. maj 2020
Side 2 af 5

For at denne gruppe af børn og unge ikke sakker bagud i livet, er der behov for at tilføre midler både til arbejdet med udsatte og sårbare børn og unge, og arbejdet i udsatte områder.

Kvalitet i dagtilbud gennem minimumsnormeringer

Høj kvalitet i dagtilbud hænger i høj grad sammen med, at der er nærværende voksne, som har tid til børnene og de unge. Normeringerne i dag- og fritidstilbud er derfor et vedvarende opmærksomhedspunkt. Når der er pres på de voksne i dagtilbud går det især stærkt ud over sårbare og udsatte børn, som har et ekstra behov for opmærksomhed og omsorg fra en nærværende voksen.

Aarhus skal være førende på dagtilbudsområdet og minimumsnormeringerne skal om muligt indføres hurtigere end finanslovsaftalen lægger op til. Dette kræver dog at der tilføres midler til området.

Der er igangsat en analyse af dagtilbudsområdet, jf. budget 2020, som sætter fokus på dagtilbuddenes økonomi. Analysen har fokus på at belyse forskelle og ligheder mellem kommunale dagtilbudsafdelinger i Aarhus med hensyn til bl.a. deres økonomiske resultater, normeringer samt håndtag til bedre ressourceudnyttelse mv. Der belyses også forskellige måder at organisere dagplejen og rammevilkårene for at drive dagpleje i Aarhus Kommune. Analysen vil endvidere beskrive håndtag i forhold til ressourceudnyttelse. Dette vil dog på ingen måde i sig selv kunne sikre minimumsnormeringer.

Prioritering af folkeskolen

Der er resultater i kvalitetsopfølgningen for 6-18-års-området som giver anledning til bekymring på elevernes vegne. Det fremgår, at færre end halvdel af piger og drenge i skolen svarer, at undervisningen giver dem lyst til at lære. Skolerne skal generelt blive bedre til at inddrage børnene og de unge i deres læring, hvilket kan bidrage til at gøre udskolingen mere motiverende.

Et stigende antal børn og unge svarer, at de oplever mobning og ensomhed i skolen. Dette er alvorligt for de børn og unge, det vedrører. Det er en negativ udvikling, vi skal vende, som en del af arbejdet med at forebygge psykisk sårbarhed hos børn og unge. I vores bestræbelser på at mindske al slags fravær, er det afgørende, at vi har fokus på attraktive læringsmiljøer for børnene og de unge.

Andelen af børn med dansk som andetsprog med et sprogstøttebehov er stort set uændret, selvom der arbejdes med børnenes sprogudvikling i både dagtilbud og skoler. Et alderssvarende dansk sprog er en vigtig forudsætning for at kunne indgå i både sociale og faglige sammenhænge, og for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Der er brug for en forstærket og

øget systematisk indsats i forhold til at følge op på elevernes dansksproglige progression, så børn med dansk som andetsprog får de samme forudsætninger for at lære, udvikle sig og trives.

12. maj 2020
Side 3 af 5

Der er således en række områder, hvor en forstærket indsats i folkeskolen, vil kunne øge børnenes trivsel, udvikling og læring. Det skal ses i sammenhæng med, at Aarhus Kommune har et lavt udgiftsniveau til folkeskolen pr. elev. Ifølge Kend din Kommune er Aarhus blandt den tredjedel af alle landets kommuner, som har det laveste udgiftsniveau. Det kommer blandt andet til udtryk i øgede klassekvotienter og medarbejdere, som oplever, at de skal løbe stærkt.

Det er vigtigt at prioritere folkeskolen. Folkeskolen skal være fundamentet for en god hverdag for eleverne, hvor de lærer noget, er sammen med gode kammerater og bliver udfordret på deres viden, kreativitet og fantasi. For at kunne opnå det er der behov for at tilføre flere ressourcer til folkeskolen.

Specialundervisning

Segregeringsgraden i Aarhus Kommune og på landsplan er de seneste 5 år steget relativt med 15-20 % og i samme periode er elevgrundlaget kun steget med 1 %. Denne stigning har og har haft en række konsekvenser for økonomien på specialundervisningsområdet og herunder skolernes decentrale råderum. I budgetforliget for 2020 blev en del af presset imødekommet med ekstra ressourcer til området, men der er stadig stort pres på skolerne og på ressourcerne i PPR.

De tilførte midler til specialundervisning anvendes bl.a. til arbejdet med mellemformer mellem special- og almenundervisning. Mange skoler, dagtilbud og FU-tilbud arbejder allerede med mellemformer på forskellig vis, f.eks. ved at inddrage nest-principper og have fokus på medarbejdernes specialpædagogiske kompetencer. De afsatte midler i budget 2020 dækker kun en del af merudgifterne, jf. skoleanalysen, og budgettet til specialundervisning er fortsat underfinansieret, og der er samtidig en tendens til, at behovet er stigende.

Anlægsområdet – bedre indeklima og mere kapacitet

Byrådet skal vedtage en ny investeringsplan for 2024-2033. I denne plan skal børn og unge til at fylde en hel del. Når vi fremover bruger penge på anlæg, har særligt børnene og de unge vist, at vi skal bygge klimavenligt.

Boligudbygning og byfortætning giver plads til flere børn og voksne i Aarhus. Dermed bliver der også flere børn og unge, der har brug for et pasningstilbud, rammer for fritidslivet og et sted at gå i skole. Der skal derfor bygges

nye dagtilbud, nye skoler i Nye, på Aarhus Ø og på længere sigt i Lisbjerg, og sikres plads til flere børn og unge i vores skoler.

12. maj 2020
Side 4 af 5

Børn og Unge har siden 2007 bygget rum til leg og læring med fokus på sammenhængen mellem pædagogisk modernisering, organisering og bygninger indenfor rammen af RULL-programmet. Erfaringerne og resultaterne fra RULL-programmet skal bruges til at sikre børnene og de unge bygninger med godt indeklima, hvor der er rummelighed, æstetik, variation og sunde lyd-, lys- og luftforhold.

Analyse af FU

Børn og Unge har igangsat en FU-analyse/ny fritids- og ungdomspædagogisk vision: En ny vision tager udgangspunkt i, at fritids- og ungdomspædagogikken har en værdi i sig selv. Analysen får bl.a. fokus på, at flere børn og unge meldes ind i og bruger tilbuddene i FU, at fritids- og ungdomsområdet skaber fællesskaber, der favner de sårbare og udsatte unge samt, at FU kan bygge bro i børn og unges hverdag til bl.a. skole, øvrige fritidsliv og ungdomsuddannelser. Endvidere indgår en beskrivelse af FU's økonomiske forhold i analysen. Det planlægges at FU-analysen forelægges byrådet i slutningen af året.

Stærkere læringsfællesskaber og det interne arbejde i Børn og Unge

Stærkere læringsfællesskaber skal udgøre et fundament for meget af arbejdet i Børn og Unge. Med Stærkere Læringsfællesskaber går vi fra vision til handling for i fællesskab at gøre børne- og ungepolitikens ambitioner til en del af praksis og samarbejdet. Målet er at løfte børn og unges trivsel, læring og udvikling og en samarbejdskultur, der styrker den professionelle dømmekraft.

Ved at styrke den professionelle dømmekraft og udvikle den faglige identitet giver læringsfællesskabet os nye perspektiver på vores handlinger og hjælper os til at træffe mere nuancerede beslutninger i vores praksis. Samtidig og i forbindelse hermed arbejdes der med åbenhed og gennemsigtighed omkring kommunikation i Børn og Unge.

Effektmål

Børn og Unge-udvalget har den 29. januar 2020 drøftet og besluttet, at de valgte effektmål og indikatorer i budget 2020 videreføres i budget 2021. Det drejer sig om følgende mål og indikatorer (i parentes):

- Læring og Udvikling (sprog ved 3 år og gennemførelse af ungdomsuddannelse for 25-årige)
- Fællesskaber (ensomhed 4.-9. klasse)
- Sundhed og trivsel (elevfravær 0.-10. klasse og overvægt 0., 6. og 9. klasse)

12. maj 2020
Side 5 af 5

Børn og Unge-udvalget, Social- og Beskæftigelsesudvalget samt Sundheds- og Omsorgsudvalget er i april/maj 2020 blevet præsenteret for den første samlede afrapportering af Aarhusmålenes velfærdsdimensioner, inklusive alle ulighedsopgørelser samt koblinger til de lokale effektmål og budgetindikatorer. I tråd med byrådsbeslutningen vedr. Aarhusmålene i juni 2018 er ambitionen, at vi år for år bliver stadigt mere præcise, når vi aflægger regnskab på Aarhusmålene, og at opgørelserne giver et stadigt bedre afsæt for handling.

Budgetudfordringer af teknisk karakter

Specialdagtilbudspladser

Økonomien på dagtilbudsområdet presses af, at der er et stigende behov for specialdagtilbudspladser. I 2011 var der således 51 børn i specialdagtilbud, hvilket forventes at stige til 75 børn i 2020. Siden 2011 er der tale om en vækst i behovet på omkring 50 procent, når der tages højde for det stigende børnetal i kommunen og på grund af pladsmangel er der flere børn på venteliste til en plads i specialdagtilbud.

Området er dækket af en budgetmodel, der følger udviklingen i børnetallet, men den tager ikke højde for at andelen af børn med behov for at gå i specialdagtilbud er steget med omkring 40 procent over de sidste 10 år. For Børn og Unge medfører stigningen i de dyrere specialdagtilbudspladser merudgifter på omkring 5 mio. kr. årligt.

Indregning af bevilling til specialundervisning i budgetmodellen

Ved forliget om budget 2020 – 2023 blev der afsat midler til inklusion og specialpædagogik. Der er afsat 21 mio. kr. årligt til folkeskolerne til udvikling og drift af mellemformer mellem almen- og specialundervisning og til drift af specialundervisning på skolerne. Ud af disse 21 mio. kr. er 15 mio. kr. lagt ind i skolernes budgetter til finansiering af specialundervisning, som er et område, hvor skolerne i forvejen havde merudgifter i forhold til de tildelte budgetter. Specialundervisning er omfattet af en budgetmodel. Det foreslås, at de 15 mio. kr. indregnes i enhedspriserne i budgetmodellen. Formålet med dette er at kunne opretholde serviceniveauet ved stigende elevtal.

Med venlig hilsen

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen